

Erasmus+ projekt Never Lose Your Soul se zaključuje

V projektu, ki se je začel v decembru 2017 in zaključil s 1.6. 2019, smo se veliko naučili. Niso vsa spoznanja pozitivna, kot tudi ne vse izkušnje, ki smo jih pridobili. Pa kaj? Temu rečemo življenje. Zato ta prispevek ni »poročilo«, ampak predstavlja kratko osebno razmišljanje koordinatorice projekta. Kaj sem opazila?

Način dela je bil precej drugačen od formalnih šolskih oblik učenja (in poučevanja). Ves čas smo se gibali v območjih varovane narave, torej prostoru, ki je z vidika biodiverzitete izjemnega pomena. Nacionalni parki in druga območja varovane narave so zato sami po sebi prav posebna učna okolja, saj je nujno dobro opazovanje in razumevanje pomena tega kar vidimo; tako naravnih danosti kot naravnega kapitala. Naravni kapital je tisto na čemer temelji naša gospodarska rast, in tisto, kar omogoča opravljanje ekosistemskih storitev. Zagotavlja gmotno blaginjo ljudi in naše preživetje. Dobesedno. Če to razložim na primeru gozda (ki predstavlja ekosistem), lesni prirast, ki je na voljo za posek, predstavlja zmogljivost gozda. Ko les posekamo, dobimo količino, ki predstavlja dejansko rabo in dohodkovne priložnosti ter tako prispeva k blaginji ljudi. Istočasno pa je (neposekan) gozd lahko privlačen tudi za turizem (gospodarski vidik), lahko je učilnica v naravi (izobraževalni vidik), lahko deluje terapevtsko (zdravstven vidik), pripomore k varovanju čistega in varnega okolja (ekološki vidik), zmanjšuje učinke klimatskih sprememb (podnebno-klimatski vidik) in je dom za veliko število rastlin in živali (habitatni vidik), kar samo po sebi predstavlja blaginjo za ljudi ali t.i. uravnavne in nematerialne koristi. Sliši se tako enostavno, pa vendar – koliko dijakov uspemo naučiti/spodbuditi/motivirati, da bi te medsebojne povezave spregledali, prepoznali njihovo vrednost in jih negovali? Koliko šolskih ur namenimo razlagam, ne da bi enkrat samkrat šli na »teren« in z metodo »learning-by doing« to tudi preizkusili?

Opazovanje in razumevanje opazovanega je del istega procesa - učenja. Oboje je pogojeno z izkušnjami, ki smo jih pred tem pridobili, z vrednotami, ki jih imamo in s čustveno naravnostjo do okolja, kjer se učenje odvija. Če ni čustvene komponente, ni učenja. Z dijaki »drvimo« skozi učni načrt, ne da bi opazili lepoto, spremembe, dovolili različne interpretacije in se zaustavili ob problemih, ki bi jih lahko spremenili v priložnosti. V naravnem okolju si to težje »privoščimo«

V projektu smo dve leti iskali/identificirali priložnosti za mlade, visoko izobražene posameznike, ki bi bili zmožni upravljati naša območja varovane narave na način, da bi se tudi sami počutili izpopolnjene. Vedno smo delali v slovensko-romunsko-ugandsko mešanih skupinah. Dijaki so se v kulturno mešanih skupinah obnašali drugače, kot bi se v razredu. Veliko jih je, ki kar naprej »silijo« v klasične šolske norme in s tem povzročajo konfliktne situacije sebi in drugim. Težko je sprejemati drugačne norme,

druga socio-kulturna pričakovanja. Medkulturne razlike so konstanta, zato je sodelovalno učenje nuja, ki izrazito individualno usmerjenim posameznikom velikokrat ne ustreza. Ne da bi se prav zavedali padejo v »klišejsko obnašanje« v smislu, »to sem že videl, gremo dalje«; in drvijo iz ene izmenjave na drugo, ne da bi v vsaj eni pustili nekaj sebe ali več kot utrinek časa.

Na območjih zavarovane narave je treba poudariti še en vidik - podjetniške priložnosti. Mladi, ki živijo v teh okoljih morajo pridobiti znanja, spretnosti in stališča, ki vplivajo na pripravljenost in zmožnost upravljanja s tem okoljem. Slednje ni enostavno, saj je omejeno s številnimi zakoni, prepovedmi in omejitvami. Vendar, brez podjetniške miselnosti razvoj teh okolij ni mogoč. Zato je toliko bolj pomembno, da izobraževanje v tem prostori spodbujanja ustvarjalnosti. Ustvarjalnost vodi do inovativnih idej in slednje lahko spremenijo družbo in marginalizirane skupine ljudi privedejo do možnosti, da izboljšajo svoj ekonomski položaj in še rajši živijo v okolju kjer so, z vsemi omejitvami vred. Zato je naše pedagoško delo bilo osredotočeno na razmerja: problem-priložnost; avtentičnost - lokalna specifičnost; ustvarjanje - eksperimentiranje; realni svet - interakcija in uspeh- neuspeh. Spraševali smo se kakšne so prednosti območja, kjer smo? Katera sredstva so na voljo? Kakšne so vrednote ljudi, s katerimi živimo? Katere vrednote omogočajo napredek in razvoj? Kako se lahko povežemo med seboj, da bi se boljše počutili in sprožili pozitivne spremembe? Je tak način dela vrednota v današnjem času? Niti ne. Velika večina dijakov (narodnost ni pomembna) pričakuje le jasna navodila, znane izhode(dosežke), izpopolnjen urnik in dobro organizirane aktivnosti. Navajeni s(m)o eksaktnega ocenjevanja, predvidljivih situacij. Nekognitivni dejavniki, kot so vztrajnost, učinkovitost, različne fizične/telesne spretnosti in socialne veščine, ki jih je za razliko od kognitivnih zelo težko oceniti, se premalo cenijo, čeprav v veliki meri kreirajo našo uspešnost in zadovoljstvo skozi življenje. Oblikujejo tudi naš občutek sreče in zadovoljstva. In s slednjim bom zaključila.

Srečna sem, da smo se lotili tega velikega projekta. Srečna sem, da smo ga zaključili. In zadovoljna bom, če bodo njegovi nekognitivni rezultati zaznamovali naša življenja in naše odločitve v prihodnje. Hvala Matjažu, Tilnu, Lucijanu, Ramoni, Ronaldu, Nicholasu, šolskim kolegom (Tamari, Gordani, Sanji, Darji, Lei, Jasnici, Tanji, Mitju, Mojci, Sari, Nataši in Aniti), ravnatelju in Mateji, ki so pomagali po svojih najboljših močeh. Hvala dijakom, ki so vzdržali do konca in zapisali zadnja poročila. Bili s(m)o vztrajni, empatični, na določni ravni zelo učinkoviti in predvsem – ostali smo prijatelji.

Če želite o našem dveletnem delu izvedeti več obiščite spletno stran: <http://uganda.druga.si>. Poglejte si naš video material in začutili boste tisto »nekaj več«.

Zdenka Keuc, koordinatorica projekta